

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **E. G.**, zastoupená JUDr. Drahomírou Janebovou Kubisovou, advokátkou, se sídlem Blahoslavova 186/II, 293 01 Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2008, č. j. OAM-406/LE-HA18-L05-2008, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2008, č. j. 47 Az 56/2008 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanovené advokátky JUDr. Drahomíry Janebové Kubisové **se určuje** částkou 2856 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 22. 8. 2008 zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (zákon o azylu).

Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou doručenu Krajskému soudu v Praze dne 4. 9. 2008. Krajský soud rozsudkem ze dne 10. 10. 2008 žalobu zamítl.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, v níž uvedla, že sice nepodala žádost o udělení mezinárodní ochrany ihned po příjezdu do České republiky, ale až po zadržení orgány Policie České republiky. Pouze z této skutečnosti však nelze bez dalšího usuzovat na to, že důvodem pro podání předmětné žádosti byla snaha o legalizaci pobytu. Stěžovatelka neměla zpočátku důvod žádat o udělení mezinárodní ochrany, neboť pobývala na území České republiky legálně, a její bezpečnost byla zajištěna právě tím, že pobývala na území ČR. Stěžovatelka proto spoléhala na stávající stav a o udělení mezinárodní ochrany nepožádala. Stěžovatelka se domnívá, že v jejím případě jsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany; rozhodující orgány nesprávně hodnotily její situaci. Stěžovatelka odkazuje na informace, které uvedla v průběhu správního řízení a řízení před krajským soudem a dodává, že její obavy, zejména z pronásledování ze strany bývalého

partnera, jsou odůvodněné. Stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že pouhé přestěhování v rámci domovského státu by pro ochranu stěžovatelky bylo nedostatečné. Státní orgány nejsou schopny zajistit řádnou ochranu stěžovatelky: ta se na ně v minulosti obrátila, avšak účinná pomoc jí nebyla poskytnuta. Tvrzení žalovaného a soudu, že se stěžovatelka může dále obracet na různé mezinárodní či nevládní organizace, nepovažuje za směrodatné, neboť pomoc musí stěžovatelce poskytnout autoritativní orgán státu původu. Případná pomoc ze strany nevládních organizací nemůže suplovat ochranu poskytnutou státními orgány, neboť tyto organizace nekontrolují stát nebo jeho podstatnou část, tak jak předpokládá zákon o azylu. Žalovaný ani soud dále nezkontrovali situaci stěžovatelky pokud jde o naplnění podmínek udělení humanitárního azylu, byť popsané důvody jsou nepochybně důvody zvláštního zřetele hodné.

Závěrem stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhla, aby Nejvyšší správní soud předmětné rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Kasační stížnost je z části nepřijatelná, ve zbytku pak nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost má veškeré náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Nicméně námitka týkající se zkoumání podmínek udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu byla uplatněna poprvé až v kasační stížnosti; krajský soud se proto k této námitce nemohl vyjádřit. Kasační řízení je přitom založeno na přezkumu soudních rozhodnutí; pokud námitka není uplatněna již v řízení před krajským soudem, chybí zde podklad k přezkumu, a z tohoto důvodu se takovou námitkou Nejvyšší správní soud nemůže zabývat pro její nepřijatelnost (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále řešil otázku přijatelnosti zbývající části kasační stížnosti, jak mu ukládá § 104a s. ř. s., tedy zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a zda je tedy možno ji považovat za přijatelnou. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

V daném případě byla žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná proto, že stěžovatelka neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla v podstatě tři důvody svého vycestování z Mongolska – ekonomické těžkosti (stěžovatelka původně vycestovala do České republiky za prací), náboženské rozpory v rodině a útoky ze strany svého bývalého přítele. Ani jeden z těchto důvodů však nenaplnuje hypotézu § 12 zákona o azylu. Podle ustálené judikatury zdejšího soudu ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu (viz rozsudek ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, www.nssoud.cz). Rovněž neshody stěžovatelky s příbuznými (konkrétně s otcem) z náboženských důvodů nelze podřadit pod pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu zákona o azylu, neboť není splněna podmínka, že stěžovatelčiny potíže jsou prováděny, podporovány či trpěny úřady ve státě – ze správního spisu vyplývá, že Mongolsko je nábožensky tolerantní země, a stěžovatelka se v této souvislosti na úřady o pomoc ani neobrátila,

a ty tak o jejich potížích vůbec nevěděly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, www.nssoud.cz).

Pokud jde o stěžovatelkou tvrzené pronásledování ze strany bývalého partnera jako soukromé osoby, pak Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že zmiňované problémy se soukromou osobou nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, www.nssoud.cz). Navíc samotná skutečnost pronásledování ze strany soukromé osoby nemůže být důvodem pro udělení azylu, pokud politický systém v zemi původu žadatele o azyl dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 - 67, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, případně v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, (všechny dostupné z www.nssoud.cz). Stěžovatelka této ochrany využila, neboť se obrátila na policii. Ta stěžovatelce sice sdělila, že jelikož s bývalým přítelem nejsou manželé, nemůže zahájit stíhání kvůli domácímu násilí, avšak přesto bývalého přítele dvakrát zadržela. Pokud krajský soud a žalovaný v této souvislosti uvedli, že stěžovatelka měla také možnost požádat o pomoc nevládní organizace působící v Mongolsku, pak tím stěžovatelce pouze předestřeli další možná řešení její situace, neboť snaha žadatele o využití pomoci ze strany nevládních organizací není zákonnou součástí definice pronásledování v § 2 odst. 8 zákona o azylu. Krajský soud ani žalovaný stěžovatelce nevytýkali, že o tuto pomoc nepožádala, ani netvrdili, že by pomoc ze strany nevládních organizací mohla nahradit nefunkční ochranu ze strany státních orgánů, jak se patrně stěžovatelka domnívá. Stěžovatelka v Mongolsku požádala o pomoc státní orgány - policii, která konala; na nevládní organizace se neobrátila, avšak to ji nijak nediskvalifikovalo v řízení o mezinárodní ochraně. Sluší se nicméně podotknout, že nevládní organizace mohou často osobám v podobné situaci, v níž se stěžovatelka podle svých tvrzení nacházela, zajistit faktickou i právní pomoc.

Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti tvrdí, že z podání žádosti o mezinárodní ochranu až po zadržení Policií České republiky nelze usuzovat na to, že důvodem pro podání předmětné žádosti byla snaha o legalizaci pobytu, dále že se spoléhala na stávající stav (tj. dříve udělené pracovní vízum) a že se nemůže přestěhovat do jiné části Mongolska, jedná se o nové skutečnosti uplatněné až po vydání rozsudku krajského soudu, ke kterým Nejvyšší správní soud nemůže v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet.

Námítky, jež stěžovatelka učinila předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu opakovaně řešeny s tímž výsledkem a krajský soud se nedopustil ani žádného pochybení, které by bylo natolik intenzivní, že by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námítky, které stěžovatelka vznesla v kasační stížnosti. Kasační stížnost ve své přípustné části tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl. Návrhy stěžovatelky spojené s kasační stížností se v důsledku odmítnutí kasační stížnosti staly bezpředmětnými. Kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má navíc odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu) a stěžovatelka je rovněž ve věcech mezinárodní ochrany ze zákona osvobozena od soudního poplatku [§ 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta. Zástupkyni, která byla stěžovatelce ustanovena soudem, přiznal soud 2100 Kč za podání kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhradu výdajů s tímto úkonem spojených [§ 13 odst. 3 advokátního tarifu]. Jelikož zástupkyně stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, zvýšil soud náklady řízení ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. o 456 Kč. Celkem tedy zástupci náleží 2856 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2009

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu